

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainatate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " " j. a. 3 „ 50 „		

Despre predomnire si valórea ei.

Liberu se nasce omulu, pentru cá se traiesca liberu. Libertatea este ceea ce face pre adeveratulu omu. Ea este acelu scumpu tesauru, care da omului adeverat'a valóre si putere de viétia. Ea lu-foce se fia stepanu preste sórtea si destinulu seu, si in urmare caus'a si motorulu fericirei sale.

Liberu este omulu inse numai atunci, cand se scie predomni. Predomnirea este mam'a libertatii si bas'a oricarei virtuti. Omulu, carele nu-si scie predomni patimele sale, si nu-si scie dá insusi directiune faptelor si vietii sale, a abdisu de libertatea sa. Elu a incetatu a se conduce pre sene, si in totu momentulu este condusu séu de patimele sale, séu de altii, cari de multe ori nu-i cunosc, séu nu-i dorescu binele.

Puternicu este in lume numai omulu, carele scie se fia stepanu preste cugetele, cuvintele si faptele sale. Partea cea mai mare din vitiele, cari apésa atât de greu asupra societatii, si cari aducu asupra-i atâtea suferintie provinu din lips'a de stima catra noi insine, din lips'a de capacitatea de a ne scí disciplinã si predomni. Fara aceste trei nu vomu aflá nicari inima si sufletu curatu, nu vomu intempiná nicari virtutea si caracterulu.

Cea mai buna basa si celu mai puternicu factoru in desvoltarea caracterului este deprinderea. Acést'a póte conduce pre omu la bine, cand este indreptata in directiune buna, la din contra lu-conduce la ruina, cand este indreptata in directiune rea. Deprinderi bune si-insusiesce omulu numai prin o disciplina continua. Prin disciplina si exercitiu continuu omulu face minuni. Prin aceste doue si-insusiesce o viétia regulata si o ordine buna in tóte. Prin ele invétia omulu a se stimá pre sene insusi, a se deprinde la supunere si ascultare acolo, unde este trebuintia.

Prin ele se desvólta in omu idei'a si conscienti'a detorintelor impreunate cu viéti'a. Omulu independentu, si carele se scie predomni, traiesce de regula sub influinti'a disciplinei necesarie in viétia. Cu cât acésta disciplina este mai perfecta, cu atât devinu superióre si mai puternice pãrtile nobile ale omului, ér in acésta stare pasiunile trebuescu sè-se supuna totu mai multu vocii cei puternice a consciintiei. Omulu, carele se scie disciplinã pre sene, nu se decide in nici o fapta a sa dupa un'a séu alta intemplantu, dupa capriciulu unui'a séu altui'a, séu dupa dorulu pasiunilor sale; ci in tóte faptele lui se constata o judecata matura si o putere, carea scie infrenã si moderã orice scadere.

Factorii, dela cari depinde capabilitatea nóstra de a ne disciplinã sunt: cas'a parintésca, scól'a si lumea, acea scóla mare a vietii practice. Cea mai buna casa parintésca este aceea, in care domnesce cea mai perfecta disciplina, dar carea se semte mai putienu. Disciplin'a morala devine pre nesemtite pentru omu lege, carei'a i-se supune de buna voia, si fara se scia, si carea i-forméza apoi caracterulu intregu. Valórea disciplinei familiare se vede si din o observatiune, ce s'a facutu intr'unu institutu de alienati. S'a constatat adeca, ca contingentulu celu mai mare de alienati lu-dau casele fara disciplina, in timpu ce ómeni crescuti in familie cu disciplina si deprinsi a se predomni cadu numai in cele mai rari casuri in acésta trista stare. Desi caracterulu omului depinde in mare gradu dela temperamentu si sanatatea corporului, totusi disciplin'a din familia si esemplulu omenilor, intre cari traimu, esercéza asupra caracterului o influintia atât de mare, încât cu dreptu cuventu potemu dice, ca sta in puterea fiecarui omu a-si cresce, a-si disciplinã si regulá caracterulu seu prin o priveghiare continua si predominire. Unu bunu invetiatoriu vorbindu despre

aplecari dicea, ca acestea le p^ote omulu invetiá totu asia de bine, ca si limb'a latina séu grecésca.

Dr. Johnson, scrie Smilles, dupa care ne orientamu in scrierea acestui articlu, era dela natura tristu. Cu t^ote acestea elu dicea, ca dispositiunea buna séu rea a omului depinde parte mare dela vointi'a sa. Noi putem se ne deprindemu a fi in t^ote impregiurarile vietii cu pacientia si multiemiti, tocma asia de bine, precum suntem de regula nemultiemiti. Omulu se p^ote deprinde a privi in rele mici necazuri mari, si dincontra ne potemu deprinde a desconsiderá folóse mari. Ba de multe ori potemu deveni victime unoru lucruri de nimicu, pre cari le privimu de necazuri. In urmare noi ne potemu insusi séu o dispositiune buna, séu o dispositiune rea. Totulu depinde dela deprindere. Prin deprindere ne putem insusi pentru t^ota viéti'a o dispositiune vesela, o deprindere de a privi t^ote din partea loru buna, unu lucru, care valoréza pentru omu mai multu, decât o renta annuala de mii.

Viéti'a omului bunu este impreunata de regula cu disciplina si predominire. Elu traiesce in t^ota viéti'a sa cu cea mai mare precautiune, ocolesce reulu, si face binele, nu desperéza in díle rele, si nu se liniscesce, pana cand nu ingrigésce de t^ote, remane credintiosu in t^ota viéti'a principiiloru sale religióse, sporésce in fapte bune, ér la capetulu vietii lu-ascépta unu sécerisiu manosu.

De disciplina si predominire are omulu trebuintia in orice cariera a vietii. in orice întreprinderé a sa. In t^ote depinde rezultatulu parte mare dela modulu, cum ne scimu discipliná si predomni, dela acele doue calitati frumóse, cari facu pre omulu intieleptu, si cari i-asigura domnia si stepanire nu numai preste sene insusi; ci si preste altii. Pacienti'a si studiulu naturei nóstre ne facu viéti'a placuta, si ne deschidu cái si medilóce, cari altcum ne remanu necunoscuté. Acelu servitiu ni-lu face si stim'a facia de noi insine, pentruca celu ce se scie stimá pre sene, acel'a stiméza de regula si pre altii.

Chiar si in politica succesulu nu se obtiene intru atát'a prin talentu si genialitate, cá prin temperamentu si caracteru. Omulu, care nu se scie discipliná este de regula fara pacientia si tactu, si cá atare i-lipsesce puterea de a se stepani pre sene si a guverná pre altii. Cea dantaiu recerintia a unui barbatu de statu, cá si a oricarui omu din lume este paciéti'a. Pacienti'a inse insemnéza predominire. Numai prin acésta calitate p^ote deveni cineva mare. Pacienti'a si predominirea facu pe erou si pre toti ómenii de renume.

Cu cât este cineva de unu temperamentu mai iute, mai sancunicu. cu atát are trebuintia de mai multa disciplína si predominire. Astfeliu naturalu ar fi, cá cu cât inaintéza omulu mai tare in etate, cu atát se devina mai nobilu, mai precautu, si se-se emancipeze mai multu de scaderile, de cari suferé pana este teneru. Acést'a nu se intempla inse totdeauna'a astfeliu. Omenii nu se ruinéza intru atát'a prin gresielele lor, pre cât se nimicescu prin tienut'a, ce o observéza, dupa ce a comisu cineva gresiél'a. Intieleptulu esploatéza in folosulu seu t^ote necazurile vietii. Sunt inse ómeni, asupra caror'a nu esercéza esperienti'a vietii nici cea mai mica influéti'a, si cari cu timpulu cadu in gresiele totu mai mari.

(Va urmá.)

Cum stámu cu societatea de lectura a tenerimei romane din Oradea-mare?

Publiculu romanu contribuesce bucuros candu societátile tenerimei studióse ceru ajutoriu materialu pentru inaintarea culturai lor, deosebitu in limb'a si literatur'a nationala. Indemnulu acestei generositáti din partea publiculu ilu affámu in necesitate de a ne conservá neamulu curatu, cum l'a datu Domnedieu, — adeca cu o limba propria si cu sentimente adevérata nationale — romanésci, — cu atát mai vértos, ca societátile tenerimei studióse suplinescu in parte lips'a scóleloru nationale, de cari avemu astadi prea putine pe langa scólele altorú natii, cu cari ar trebui se mergemu alaturea pe calea progresului.

O atare societate ér si societatea tenerimei ramane dela académi'a de drepturi si archigimnasiulu din Oradea mare. Multu a contribuitu publiculu pentru aceea societate, dar si conducatorii si membrii ei s'au nisnita a fi recunoscatori prin aceea ca: intr'unu timpu ajunsese a presentá publiculu si unele lucrári literarie de ale membrileru, cari lucrári — desi dóra nu au fostu excelente, totusi se poteau numi landabile, si faceau onóre tenerimei romane oradene. Almanacurile tiparite de societate sunt marturia, pre care o vedemu cu ochii.

Timpulu de inflorire trecu, si acum societatea merge mai incetu, pana i-voru reveni érasii anii de flóre. Desiéarta sperantia! — cáci precandu se audiá de edarea unui almanacu nou alu societáti, pe langa t^ote spintirile energiculu seu conducatoriu Iustinu Popfú, veni unu viscolu si debori arborele. Erá in viéti'a preafericitului episcopu de atunci Ioanu Olteanu, candu prin intrigi — precum am auditu — se disolvá societatea tenerimei romane din Oradea. Cine pórtá vihá acestui pecátu nationalu: nu scimu; destulu ca elu s'a comisú, si nici in viéti'a repósatulu episcopu, nici dela mórtea sa incóce pana astadi nu s'a coresu.

Existenti'a acestui reu, de care trebe se ne dóra pre toti, me îndemná se punu pe tapetu cestiunea societáti tenerimei romane dela académi'a de drepturi si archigimnasiulu din Oradea-mare.

Astadi dara tenerimea n'are societate de lectura.

O multime de cărți voru zacé în pulbere pline de paingeni și mancate de molii. Cine le iá folosulu? dóra se afla individi cari iubescu lectur'a, și astfel scutura din candu în candu cartile de pravu? Bine ar fi daca tenerimea internata în saminariulu gr. cat. ar cetí cărțile, ca atunci totu studentii romani ar profitá, — desi nu sub form'a societáti de lectura. Cárțile din biblioteca eran într'unu timpu cam imprastiete, de siguru asia vor fi fost si la disolvare. Facut'a inse cineva inventariu despre averea societáti dupa disolvare, și integritá biblioteca și alte lucruri? — éراسi nu scimu. Dar putinii bani ce avea societatea, ce mai facu? (intrebu acést'a nu cu intentiune de a suspicióná, ci pent'nea din banii cei capetá societatea de regula cumperamu câteva cărți, ér o parte a baniloru o depuneamu spre fructificare. Asia se intemplá si cu cele 200 fl. ce ni le-a datu marimós'a mana a fericitulu episcopu Iosifu Papp-Szilágyi — atunci, candu in doi ani dupa olalta — a dou'a dí de Craciunu l'am gratulatu eu la diu'a numelui, cá alesu din partea societáti de lectura a tenerimei.)

Dupa tóte cele insirate, — considerandu ca sucesorii patroniloru tenerimei au detorint'a santa de a conservá cu scumpe-tate mostenirea unui dreptu, dreptulu de a-si poté cultivá tenerimea limb'a și literatur'a nationala in societate de lectura, pentru care s'an luptatu multu episcopulu de pia memoria Iosifu Papp-Szilágyi, și fostulu directoru regiú districtualu de scóle Ioanóviciu,

considerandu ca astadi avemu mai mare lipsa decâtu oricandu cá se ni cultivámu limb'a, și se pástrámu caracterulu nationalu, fiindca adversarii nostri emulandu unii ni-lu contesta și intuneca, ér altii ne sílescu mereu (desi inzadaru) a ne lapedá de elu,

considerandu a trei'a óra ca in fruntea tenerimei actualminte se afla persóne dedicate din totu sufletulu educatiunei tenerimei, — rogu cu adéncu respectu pre cei competenti din Orade se binevoéscá a ne luminá in privint'a urmatóreloru :

1. incetat'a pe vecia ori nunai pe unu timpu — societatea de lectura a tenerimei romane din Oradea-mare, si din ce cauza? Existe dóra cutare mandatu mai inalta, și sustienut'au patronii tenerimei drepturile acestei'a cuprinse in statutele societáti fatia de unu atare mandatu?

2. daca ar fi incetatú societatea pe veci, pe temeiu legalu, luatú-s'a inventariu despre averea societáti dupa disolvarea ei, si in acui proprietate se afla astadi acea avere, apoi cu a cui invoire ar fi trecutú in alta proprietate?

3. daca incetarea societáti e numai temporalá, éراسi facutus'a inventariu la disolvare, si de ce nu s'a iacutu publiculu cunoscutu cum a remasu averea societáti, in fine: pentru ce nu se mai reconstitue societatea tenerimei?

Sperámu ca vomu primí respunsu meritoriu dela cei competenti, de aceea n'am cerutu respunsulu dela persóne anómite.

De va trebui inse se numimu si persóne, vomu face acést'a mai tardiu, candu póte se va mai recere a vorbi in cestiune

MENENIU.

PROIECTU DE LEGE.

asupra

INSTRUCTIUNEI PUBLICE SI PRIVATE.

(Continuare.)

Art. 47. Comisiunile esaminateóre prevediute in art. precedentu nu potú admite intre candidatii de profesori universitari de cât pe acei cari au etatea de 25 ani, calitatea de romanu si diplom'a de doctoru in sciintiele pentru cari concuréza, séu diplom'a de ingineru, daca concuréza pentru catedre de matematici aplicate din scóla superióra de geniu.

Prin esceptiune voru fi admisi la concursu licentiatii in dreptu, in litere séu in sciintie, care voru fi facutu studiile si voru fi obtienutu diplomele lorú in tíera inainte de promugarea legi de tacia.

Art. 48. Candidatii de profesori universitari nu voru fi esaminati de cât din materiile, de cari voru se fie profesori, facendu pentru fie-care materie câte trei lectiuni orale si trei tese scrise.

Pentru sciintiele de aplicatiune practica, precum sunt sciintiele medicale, candidatii, voru fi supusi, pe langa incercarea teseloru scrise si a lectiunilorú orale, la o incercare de aplicatiune practica.

Art. 49. La tóte concursurile prevediute paná aici in acestu capitolu, tem'a fie-carei probe scrise si lectiuni orale, nu va putea fi sub pedépsa de nulitate, mai cuprindietóre de cât subiectulu unei lectiuni de clasa.

Tem'a pentru prob'a scrisa se va trage la sorti in momentul când candidatii sunt pregatiti a intrá in camera ce le este destinata pentru a tractá; ér cea pentru lectiunea orala cu douedieci si patru óre mai inainte de incercare.

Urú cu biletele de sorti, va coprinde sub pedépsa de nulitate tóte materiile obiectulu asupra caruia se face esamenulu séu concursulu.

Art. 50. Comisiunile esaminateóre voru verificá biletele de sorti si voru face mentiune in procesele lorú verbale de observarea formalitatiloru din art. precedentu.

Art. 51. Lectiunile orale se voru tiené in publicu si tesele scrise se voru inaintá inspectorulu generalu respectivú odata cu raportulu asupra concursulu.

Art. 52. Pentru esaminarea si recomandarea candidatiloru de maestria inspectorulu generalu alu scóleloru profesionale, va ingriji sé-se indeplinéscá in fie-care anu urmatórele :

Candidatii de maestri de arte grafice, cari voru trebui se fie Romani, si se fi absolvatu scól'a de pictura, voru fi esaminati de câte o comisiune instituita la Iasi si Bucuresci, compusa din directorulu scólei de arte plastice din localitate cá presiedinte si doi membri delegati de ministeru dintre profesori si maestri-profesori a aceleiasi scoli.

Candidatii de maestri de musica, cari voru trebui se fie Romani si se fi absolvatu cursulu de musica vocala in conservatorulu de musica, vor fi esaminati de câte o comisiune instituita la Iasi si Bucuresci, compusa din directorulu conservatoriulu din localitate cá presiedinte, si din doi membri delegati de ministeru dintre profesori si maestri-profesori a celuiasi conservatoru.

Candidatii de maestri de gimnastica la scólele secundare, voru fi recomandati dintre ori-care persóne de inspectorulu generalu respectivú.

Candidatii de maestri de arte industriale, voru fi esaminati si apreciatii de câte o comisiune instituita la Craiova, Bucuresti si Iasi, compusa din cinci membri, dintre care unulu presedinte, delegati de ministeru, alesi fiindu dintre maestri de arte industriale, ingineri mecanici si alte persoane cunoscute. Insa in cei dantiau diece ani de aplicatiune a acestei legi, ministerulu va putea, fara concursu, se numesca de-a dreptulu, séu se tocmesca cu contractu, pe timpu limitatu, maestri industriali dintre persoanele, cari le va gasi mai apte, atât in tíera cât si in streinatate.

Art. 53. Pentru esaminarea si recomandarea candidatiloru de profesori si maestri-profesori de la scólele de arte frumoése, inspectorulu generalu alu scóleloru profesionale, va ingriji se se indeplinésca in fie-care anu urmatórele :

Candidatii de profesori la scól'a de arte frumoése plastice, vor fi esaminati de câte o comisiune instituita la Iasi si Bucuresti, compusa din toti profesorii si maestri-profesori a scólei de arte frumoése plastice din localitate, sub presedinti'a directorulu scólei.

Candidatii de profesori si maestri-profesori la conservatorulu de musica si declamatiune, voru fi esaminati de câte o comisiune instituita la Iasi si Bucuresti, compusa din toti profesorii si maestrii-profesorii a conservatorulu din localitate, sub presedinti'a directorulu loru.

Art. 54. In tóte articolele precedente din acestu capitolu, prin directori, candidati, suplinitori, membri etc., se intielegu barbati séu femei, dupa cum sunt in cestiune, scoli la care potu fi invetiatori barbati séu femei.

55. In sarcinarea unui singuru invetiatoriu pentru care i-se da retributiunea prevediuta in capitolulu urmatoriu, consista pentru institutorii scóleloru primare in obligatiunea de a face tóte cursurile din un'a séu mai multe clase primare, ér pentru ceialalti invetiatori in obligatiunea de a predá unulu séu mai multe obiecte de studiu; dupa cum acést'a se reguléza prin lege si prin programele scolare.

Art. 56. Invetiatorii numiti sub regimulu legiloru anterióre cu titlu provisoriu, séu cu titlulu definitivu, se recunosc pentru vinitoriu cá invetiatori titulari, intru cât nu se desfiintieza din scóla obiectele, pe cari ei le predéza, si cu reserva de a li se puté mari séu miciorá prin regulamente si programe in sarcinarea de invetiatoriu, conformu cerintieloru legi de facia.

Art. 57. Pe cât timpu nu se voru presentá si nu voru reusi la concursu candidatii de invetiatori titulari, cari se indeplinésca conditiunile legi de facia, locurile vacante de invetiatori, voru fi indeplinite de suplenitori, si pe cât timpu nu se voru gasi suplenitori in conditiunile prescise de art. 37 se va in sarca cu suplinirea persoanele cele mai compe tinte ce se voru gasi.

Art. 58. Regulamente sociale voru determiná circumscriptiunile, pentru cari functionéza diferitele comisiuni esaminatóre a candidatiloru de invetiatori modulu functionarei acestoru comisiuni si programulu detaliatu alu mateiiloru, asupra carora voru fi esaminati candidatii de invetiatori.

CAPÜ. II.

Detoriile invetiatoriloru

Art. 59. Pedepsele disciplinare pentru invetiatorii cari calca detoriile loru sunt urmatórele :

1. Avertimentulu datu in scrisu si notificatu in regula de catra directorulu, revisorulu séu inspectorulu generalu respectivu ;

2. Amend'a pronunziata de ministru séu chiar de catra inspectorulu generalu respectivu in numele ministrului. Ea consista din oprirea unei a cincea parte din retributiunea lunara a invetiatorulu. Ea se póte in sa repetá indefinitu pe cât timpu invetiatorulu repetéza calcarea datoriiloru sale.

3. Suspendarea, pronunziata in numele Domnitorulu de consiliulu superioru de instructiune, pentru timpulu ce va curge de la pronunzierea sentintei condamnatóre, pana la inceputulu anulu scolaru urmatoriu, séu pana la inceputulu unui altu anu scolaru mai indepartatu. Pentru totu timpulu suspendarei, retributiunea invetiatorulu titularu suspendatu, se va da suplenitorulu ce-lu va inlocui.

4. Destituirea, pronunziata in numele Domnitorulu, de catra consiliulu superioru de instructiune. Destituirea atrage perderea dreptulu de a mai fi vr'odata admisu in serviciulu instructiunei publice.

Art. 60. Invetiatorii sunt datori a urmá regulatu la clas'a loru, intrandu si esindu din clasa la ór'a determinata de regulamentu.

Acést'a urmare se va constatá printr'unu registru de presentia in care, fie-care invetiatoriu va insemná ór'a, si va subscrie atât la intrare cât si la esire. Invetiatorulu nu este in dreptu a lipsi de la clasa, de cât pentru motive de bóla, de nenociri in familie si de impedecari de fortia majora fisica, pe cari in urma elu este datoriu se le indice anume in registrulu de presentia pentru a putea fi controlate de cei in dreptu.

Pentru ori-ce lipsire, fara motivele de mai sus si fara concediu, se va opri o parte din retributiunea invetiatorulu in proportiune cu zilele in cari a lipsitu. Când in sa o astfelu de lipsire se va continuá in timpu de o luna, invetiatorulu va fi consideratu cá demisionatu.

Art. 61. Retienerile pentru absentie nemotivate si amendele se voru prevedé in statele de presentia ale invetiatoriloru, spre a se avea in vedere la facerea mandatoru de plata a salarielor, facendu-se reductiunile cuvenite.

Apprecierea motivelor de absentia, apartiene directoriloru si rectoriloru, cari si-pregatescu in consecintia statele. Când in sa revisorii si inspectorii respectiv, voru constatá ca sunt absentie reu apreciate din lunile trecute pentru cari s'au eliberatu mandatele de plat'a salarielor, ei voru dispune cá acele absentie sa fie licuidate si trecute in statele de presentia a lunelor viitóre.

Art. 62. Afara de timpulu ce voru puté fi indatorati a intrebuinti'a cu meditatiunile si excursiunile de studiu ale scolariloru institutorii si maestrii industriali, voru fi indatorati a face cursu de clasa pe fie-care septemana, de la 18 la 24 de óre, profesorii secundari afara de cei de religiune de la scólele laice, si maestri profesori, de la 12 la 18 óre, profesorii de religiune de la scólele secundare laice, profesorii universitatiei, si maestri de gimnastica, de desemnu si de musica, de la 4 pana la 6 óre.

Art. 63. Invetiatorii voru fi datori a trece in cursulu anulu scolaru, tóte materiile coprinse in programa, dând fie-carei dintransele o desvoltare egala proportiunata. Contravenitorii voru fi pasibili la antai'a si-a dou'a óra de amenda, ér a treia óra de suspendare.

Art. 64. Invetiatorii cari nesocotescu legile si reglementele scolare, precum si acei cari in viétia loru privata, compromitu in ori ce modu demnitatea caracterului loru, sunt passibili dupa gravitatea casuriloru, de avertismentu, amenda, suspendare, si destituire.

Art. 65. Invetiatoriulu ce se dovedesce a fi cu totul incapabilu si ne aptu pentru functiunea lui, de la inceputu séu de la unu timpu încóce este pasibilu de destituire.

Art. 66. Invetiatoriulu care, fara a avea motivele prevediute in art. 60. nu ia parte la lucrarile consilieloru scolare, pentru care este designatu, séu nu ia parte la lucrarile comisiuniloru instituite pentru esaminarea scolariloru séu a candidatilaru de invetiatori, pentru care este delegatu conformu legeri, este pasibilu de amenda séu ssuspendare, dupa gravitatea casului.

Art. 67. Invetiatoriulu, care in calitate de membru in comisiunile esaminátore a scolariloru séu a candidatiloru de invetiatori, se face culpabilu de favoritismu patentu, séu de calcarea reguleloru de controloru, prevediute la art. 49, este pasibilu dupa gravitatea casului, de amenda, suspendare séu destituire.

Art. 68. Invetiatoriulu care in calitatea prevediuta la art. precedentu, se dovedesce a fi luatu mita de la acei ce erau a fi esaminati de densulu, este pasibilu de destituire.

Art. 69. Invetiatoriulu care va falsificá notele déjà date definitivu celoru esaminati de densulu, séu de alti esaminatori, séu care va dá ori va iscali diplome séu certificate de studiu la cei cari n'au trecutú esamenele, séu nu au facutu studiile cuvenite conformu legeri, se va destitui.

Art. 70. Invetiatoriulu nu póte fi întreprindietoriu séu asociatu la întreprinderea unei scoli private similare scólei publice la care elu este invetiatoriu, sub pedépsa de suspendare séu destituire.

Art. 71. Invetiatoriulu nu póte tienea in pensiuene scolare cari studiéza la scól'a publica, la care elu este invetiatoriu, sub pedépsa de suspendare.

Art. 72. Invetiatoriulu nu póte esamina pe acei pe care elu i-a pregatitu cu lectiuni private pentru esamenele scolare séu pentru concursurile de invetiatoriu, fie in particularu séu in scoli private, fie prin elu insusi au prin persóne tocmité ori asociate, sub pedépsa de suspendare, si la casu de recidiva sub pedépsa de destituire.

Invetiatoriulu care au pregatitu cu lectiuni private persóne pe care nu putea prevedea ca va avea a le examina, va putea cere fara a incurge penalitatea prevediuta in art. 66, sa fie scutitu de a luá parte la lucrarile comisiuniloru esaminátore inaintea carora s'a prezentatu persónele pregatite de densulu.

Art. 73. Urmaririle contra invetiatoriloru dupa regulele stabilite prin acésta lege, nu voru împedica cursulu legalu alu actiunei publice, de va fi unu asemenea casu.

CAPU. III.

Drepturile invetiatoriloru.

Art. 14. Toti invetiatorii, afara de maestri, sunt numiti pe viétia si nu incetéza cu totul de a functiúná, de cât prin demisionare séu prin destituire, conformu legeri.

Toti invetiatorii, afara de maestri si de instructori, nu potú fi permutati, de la unu locu la altulu fara a loru espresa vointia.

Art. 75. Toti invetiatorii, pe cât timpu se afla in activitate de servicii, sunt scutiti de serviciulu militaru.

Art. 76. Ori-ce invetiatoriu, iutru cât nu negligéza de locu indatoririle lui de invetiatoriu, póte fi consiliaru comunalu, consiliaru judetianu, deputatu, senatoru si ministru. — Când elu va avea a esercitá aceste functiuni in alta localitate de cât in aceea in care este invetiatoriu, elu va avea unu congediu de dreptu pentru timpulu acestoru functionari, cu conditiune de a lasá in loculul seu de invetiatoriu pentru totu timpulu acest'a unu suplenitoriu pe socotél'a sa, agreatu de ministrulu instructiunei, si care se indeplinésca conditiunile cerute de art. 37.

Ori-ce invetiatoriu póte se ocupa mai multe functiuni de invetiatoriu publicu, intru cât póte se-si indeplinésca indatoririle sale in tóte partile.

Invetiatoriulu in sa, nu póte se primésca alte functiuni publice de cât acele prevediute in acestu articolu, fara a fi consideratu cá demisionatu din functiunea de invetiatoriu.

Art. 77. Profesorii universitari, potú a se absentá de la postulul loru in timpu de unulu séu mai multi ani, pentru a face, in afara de localitatea loru, cercetari sciintifice séu a întreprinde lucrari sciintifice ori literare anume indicate, cu conditiunea de a lasá in loculul loru suplinitori, agreati de ministrulu instructiunei in conditiunile art. 37.

Déca suplenitorii lasati, nu-si indeplinescu datoriile loru, séu daca nu au fost de locu lasati suplenitori, ministrulu va putea numi pe socotéla profesoriloru absentati suplenitori cari indeplinescu conditiunile articolului 37, platindu-le jumetate din salariulu de prim'a gradatiune a profesoriloru absentati.

Art. 78. Invetiatorii nu potú obtiené alte congediuri de cât acele prevediute in articólele peccedente.

Art. 79. Retributiunea de prim'a gradatiune a invetiatoriloru este urmatórea:

1°. Pentru institutorii rurali 80 lei pe luna si întrebuintiarea a patru falci séu diece pogóne de pamentu.

2°. Profesorii de religiune de la scóele secundare laice, precum si pentru maestrii de desemnu si musica 120 lei pe luna.

3°. Pentru institutorii urbani, maestrii-profesori si maestrii-industriali fara contractu 200 lei pe luna.

4°. Pentru profesorii secundari, afara de cei de religiune de la scóele laice, de la 300 la 400 lei pe luna.

5°. Pentru profesorii universitari de la 500 la 600 lei pe luna.

Maestrii de gimnastica voru avea o diurna care va variá dupa localitati.

Art. 80. Toti invetiatorii afara de maestri, voru avea câte o creștere de 25 la suta asupra salarieloru loru dupa trecerea fie-carei període de siese ani de la numirea loru cá titulari, respectandu-se timpulu servitu sub regimulu legiloru anterioré de la numirea loru ca invetiatori cu titlulu provisoriu.

Art. 81. Cine ocupa mai multe locuri de invetiatoriu, va avea pentru unulu salariulu întregu, si pentru fie-care din celelalte locuri, salariulu pe jumetate, cu gradatiune respectiva in proportiune.

(Va urmá)

Sinodul protopresbiteral alu tractului Timisiorii.

S'a intrănit, precum cetim în „Luminatoriulu“ în 8 si 9 februaru. În reportulu despre numitulu sinodu cetim între altele următoarele:

„Prezidiulu atragendu atentiunea sinodului la câteva comuicâte din „Biseric'a si Scol'a“ cu privire la centralisarea capitaleloru bisericesci în administratiune, si cerendu opiniunea sinodului, acest'a constata cumca numitele pareri stau în contradicere cu dispusetiunile statutului organicu prin urmare nu consente cu numitele pareri.“

Sub acele „câteva comuicâte din „Biseric'a si Scol'a“ cu privire la centralisarea capitaleloru bisericesci în administratiune“ întielege de buna sêma venerabilulu prezidiu alu tractului Timisiorii cele comuicâte de noi în o dare de sêma publicata în nrulu 53 din anulul trecut despre desbaterile comisiunei esmise de sinodulu eparchialu în acêsta causă. În acêsta dare de sêma am aretatu, ca în sinulu comisiunei s'au ivitu doue propuneri, si anume:

„O propunere, carea sustiene, ca ar fi mai bine, mai oportunu si mai consultu, daca s'ar institui aici în centru unu birou centralu pentru administratiunea baniloru bisericesci. Acestu birou de administratiune sê-se provêda cu personalulu trebuintiosu, si se proceda în tôte afacerile sale dupa regulele celei mai bune administratiuni si sub cea mai stricta controla, ér successive sê-se concentreze aici averea tuturoru parochieniloru din eparchia, si sê-se administreze aici în centru prin acestu birou centralu. Se întielege de sine, ca dreptulu de a dispune de averea parochiei, remane neatinsu si mai departe parochieloru, biroulu centralu se va ocupă curatu numai de administratiune.“

A dou'a parere care sustiene, ca averea bisericêsa, ce se afla astadi sub administratiunea parochieloru, se remana si mai departe sub administratiunea si ingrigirea loru; dar sê-se supuna unei controle cât mai severe. Spre scopulu acest'a se-se instituêca în fiacare protopresbiteratu unu organu anume, unu oficiu cu însarcinarea de a controlă cât mai severu administratiunea averii bisericesci, si a ingrigi, cá banii bisericesci sê-se asigureze în totu loculu.* *)

Este bine si deplinu corect, ca sinodulu protopresbiteral alu Timisiorii s'a ocupatu de cestiunea asigurarii baniloru bisericesci. Acest'a a fost si motivulu, pentru carea s'a publicatu respectiv'a dare de sêma în „Biseric'a si Scol'a“. Am fi doritu inse, ca sê-se infacisizeze lucrulu, cum este elu în adeveru, si nu altcum sê-se spuna adeca, cá parerile comuicâte în nrulu numitu nu sunt ale nôstre, ci ele s'au ivitu în sinulu comisiunei esmise de sinodulu eparchialu spre a află unu modu, dupa carele s'arn poté asigura banii bisericesci.

Din reportulu „Luminatoriului“ nu resulta inșă altceva, decât ca cele comuicâte de „Biseric'a si Scol'a“ stau în contradicere cu dispusetiunile statutului organicu. Cu chipulu acest'a ni se atribue none, ca propagamu doctrine contrarie statutului organicu, cea mai nedrepta invinuire, ce ni s'a potutu face.

Astfelu cu provocare la nrulu 53 ne vedemu constrensi a repeti, ca parerile respective nu sunt

ale nôstre, ci ele s'au ivitu în sinulu comisiunei amintite. Totu de odata rogamu pre venerabilulu prezidiu alu sinodulu protopresbiteral alu tractului Timisiorii, cá pre viitoriu la astfelu de ocaziuni se dispuna a nu se mai întempla astfelu de greșeli.

D i v e r s e.

* **Contra concubinateloru.** Concubinatele s'au latitu în timpulu din urma atât de tare la noi, încât au devenitu o adeverata calamitate sociala. În eparchia Aradului este mai latitu acestu reu în comitatulu Timisiorii. Dreptu aceea consistoriulu eparchialu aradanu s'a vedutu indemnatu a se adresa catra magnificulu domnu Atanasiu Ratin vicecomitele Timisiorii, recercându-lu a luă dispusetiunile necesarie pentru sterpirea acestui reu.

Cu bucuria addim, cá dl'u vicecomite a luat degia unele dispusetiuni, dându ordinu organeloru sale subalterne administrative a lucra contra reului.

Speramu, ca prin energia, ce-lu caracterisêza, dl'u vicecomite va perseveră a lucra contra acestui reu si în curend i-va succede a-lu nimici.

Aducendu acêstea la cunoscinti'a publica, felicitamu pre dl'u vicecomite, si-lu rogamu se continue în acêsta directiune cu eficacele seu ajutoriu, asigurându-lu, ca procedur'a sa va fi urmata de mulțimirele si laud'a tuturor omeniloru de bine.

* **Serbarea aniversarii** a 80-a a lui Victor Hugo s'a inceputu în ser'a de 26 printr'o reprezentatiune teatrala, la care a luat parte si Victor Hugo. A dou'a di la 10 ore începù imbulzêla în giurul arcului de triumfu, unde se afla casa lui Victor Hugo. Pe arculu de triumfu erau inscriptiuni din operele lui Victor Hugo, ér strad'a eră decorata într'unu chipu admirabilu. 5000 de cantareti înto nara corulu „Patrie,“ dupa aceea începù defilarea. Mai antaiu veniau copii de scôla. Venindu rendulu consiliului municipalu Victor Hugo care siede la ferêstra ceti urmatoriulu discursu:

„Salutu Parisulu, orasiulu giganticu, nu în numele meu, caci nu sunt nimicu, ci în numele tuturoru acelora cari trăiescu, cugeta, iubesc si spera în elu. Din timpu în timpu istoria unui orasiu tiparesce o semnatura. Cêca-ce Atena a fost pentru secolulu grecu, Rom'a pentru celu romanu, este astadi Parisulu pentru Europ'a, pentru Americ'a, pentru lumea civilisata. Elu este unu orasiu, este o lume. Cine se adreseza Parisului, se adreseza lumii *urbi et orbi*. Ér eu, simplu ratacitoriu, care n'are de cât o parte din dreptulu totalu, te salutulu si te glorificu cu dragoste pe tine, sante orasiu Parisu în numele tuturoru orasieloru din Europ'a si Americ'a si alu lumii civilisate dela Aten'a pana la New-york, dela Londr'a pana la Moscva, si în numele teu Roma, si în numele teu Berlinu.“

„Pronunciandu cãventulu „Berlin,“ vocea lui Victor Hugo tremura; i-si acoperi ochii cu mana si incepu se planga si se suspine. Multimea lu-privia

* Vedi Biseric'a si Scol'a Nr. 53 din 1880.

muta și cu capulu descoperitu. Elu facu inca unu semnu din mana, buzele i-se miscara dar vocea nu i-se mai audi. Atunci multimea isbucni in aclamatiuni si aplause detunatore, ér defilarea si urma drumul ei in canteulu Marseliese. Una betranu îi striga: „La revedere la centenariu!“ Defilarea se incheia cu societatea musicala; ea canta: „Dan sangele nostru Franciei, patriei si libertatii!“ Societatea culese aplause frenetice si fu nevoita se repete canteulu.

Defilarea a duratu pana la 3 ore si au luat parte la ea aprópe 300,000 persóne. Séra s'a datu la Trocaderó unu concertu, sub presiedinti'a lui Louis Blanc, care a tîenutu unu discursu de lauda pentru Victor Hugo.

* **Ajutoriulu** este numele unei societati de inmormentare infintiata in Pitesti, precum cetim in „Cultura“, din initiativ'a clerului sub presiedintia J. P. S. S. parintelui Episcopu Ghenadie de Argesiu. P. S. S. îndreptá din incidentulu acest'a preotimei urmatori'a adresa:

Cucerniciloru Parinti! Vadiendu scopulu filantropicu si cristinu, ce urmariti prin infintiarea societatii de inmormentare „Ajutoriulu“ nu potu de cât se primescu cu bucurie conducerea acestei societati, de vreme ce ea coresponde dorintiei mele hranite de multu timp, la care dupa cum stiti, v'am indemnatu de câte ori am avutu privilegiu. Biserica crestina de la inceputu a fost totdeun'a ocrotitoare celui neputinciosu, sermanu si nenorocitu. Pastorii Bisericii mai alesu sunt datoru a arata prin fapte, ca sunt adeverati urmatori a lui Christosu Mantuitoriu lu. Laudandu, zelulu vostru, de a veni in ajutoriulu celui sermanu si nenorocitu, nu potu face de cât se rogu pre celu Atot Putinte, ca se va intarésca, pre calea cea frumoasa pre care sporiti in domeniulu. Primiti iubitorulu fii sufletesci pre langa multamirea nostra si arhierésca bine cuventare. († Episcopulu Ghenadie Argesiu) Nr. 15, Anulu 1881, Februarie 11. „Cult.“

* **Comitetulu electoralu** centralu din Sibiu a convocatu o adunare a alegatoriloru romani din Transilvania pre ziua de 12 Maiu st. n. a. c. la 10 ore la Sibiu. Fiecare cercu electoralu este provocatu a trimite câte 2 delegati. Obiectulu conferintiei va fi statorirea atitudinii alegatoriloru romani facia cu alegerile prosime dietali.

* **In diet'a tierii** a interpelatu deputatulu Istoczy pe ministrulu presiedinte in calitatea sa de ministru de interne, pentruce a opritu tîenerea unei intruniri cu tendintie antisemitice a mai multoru studenti dela universitatea din Budapesta. Ministrulu raspundendu la acésta interpelare constata, ca bine a facutu capitanatulu, cand a opritu acésta intrunire, deoarece ea tîentesce la agitari contra nationalitatiloru si confesiuniloru. Istoczy se dechiara nemulțumitu cu responsulu, si dice, ca provóca la lupta pre soci'ei de principii, si ca victori'a este sigura.

* **Espositiunea de electricitate.** — Si fiindu ca este vorba de fulgere si trásnete, vom comunica lectoriloru cá in anulu acésta se va face la Paris o espositiune internationala de electricitate. Espositiunea se va descalde in palatulu Campelor-Elisei la 15 Augustu si va durá pana la 15 Novembre. Comisiunea consultativa care va fi chemata a se rosti asupra cestiuniloru privitoare la espositiune este compusa din ilustratiuni sciintifice. „R.“

* **Resbelulu serie contele Moltke** intr'o epistola adresata unui rusu, care locuiesce in Nizza, este uniculu medilocu, prin care se póte consolida bunastarea, independentia si onórea unei tieri. Mai departe dechiara, ca Germani'a, dupa ce si-a eluptatu unitatea nu mai are trebuintia de resbelu, trebuie se fia inse totdeuna preparata pentru operare. Este pré naturalu, ca Moltke cá soldatu se scrie astteliu. Resbelulu victoriosu alu Germaniei din 1870 mai curend mai tardiu va duce inse tier'a la ruina.

* **Demonstratiune.** Studentii universitari din Vien'a au facutu o demonstratiune de strada contra deputatulu Lienbacher, pentruca a pledatu pentru reducerea timpulu de scola dela 8 la 6 ani, si cu acésta ocaziune s'a sprimatu ca studintii universitari nu observa o tîenuta cum ar trebui. Mai multi studenti au fost arestati.

* **Unu enorm vasu de resbelu.** — Pana astadi nu se cunoște unu vasu de resbelu mai mare de cât acela construitu de frati. Stevens, nisce milionari din America. Lucrarea s'a inceputu la 1843 si dabia se termina in luna Iannariu 1881. Vasulu este in stare a resista la orice atacu din partea bombelor, si are numele de *vaporulu lui Stevens*. Costulu acestui vapor este de 54 milióne, si la 1 Aprilie 1881 se pune la licitatie ca se-lu vânda. Câi îi da mana se-lu cumpere? „R.“

* **Mijloculu de a se marita.** — Fetele ne vor multumi pentru urmatoriulu mijlocu infalibilu, spre a gasi unu sotiu: Unu june olandezu, nobilu si avutu, voindu se se însóre, areta proprietatile sale fetelor, pe cari le scia, cari se interesa pentru elu. Voindu se-si aléga un'a i-veni in gand se le invite pe tóte la o serata, si puse dinadisu o matura dinaintea usiei. Unele se impiedica de ea, altele saréu peste densa, altele, in fine, o impingea cu piciorulu. Numai un'a se pleca incetinelu, ridica matura si o puse intr'unu coltiu. — Din acestu momentu alegerea junelui era facuta: cea din urma fata deveni sotia sea, si fu o gentila si buna menagera, o dulce consorta. „Rom.“

* **Unu drumu de feru pe ghiatia.** — La 13 Februarie, dice G o l o s, s'a inauguratu la Cronstadt, citadela in golfulu Nevei antaiulu drumu de feru construitu in Rusi'a pe ghiatia. Acestu drumu de feru care amintesce pe celu construitu anulu trecutulu pe riulu Saint-Laurant, la Canada, léga orasiulu Cronstadt cu Oranienbaum.

Trenulu ocupatu de inaltii demnitari ai Statulu si de constructori a plecatu de la Oranienbaum la 2 ore si jum. La o departare de 3 verste de orasiu, trenulu s'a opritu si s'a celebratu pe ghiatia unu „Te Deum“. De la Cronstadt, calatorii s'au intorsu la Oranienbaum, unde a avutu locu unu mare pranzu la gara. A dou'a di, a inceputu transportulu marfurilor. „Rom.“

* **Etatea óueloru.** — Spre a cunoște etatea óueloru se topescu 120 de grame de sare intr'o litru de apa curata in acestu licidu se pune oulu, ce are se fie esaminatu. Déca oulu e din diu'a aceea se va cufanda pana pe fundulu vasulu; este elu inse din diu'a trecuta, apoi nu se va asedia chiar pe fundulu vasulu si déca este de trei dile inóta in apa cam pe suprefatia, si din ce in ce e mai vechiu din ce se areta mai multu pe de asupra apei.

* **Espositiune universală în New-Jork.** După scirile cele mai noue din Americă ținerea unei espositiuni universale în 1883 la New-Jork se poate considera ca sigură. Comisiunea organizătoare a espositiunii constituindu-se supt presiedinti'a d-lui Grant, fost presiedinte a republicii, a și deschis o sub-scriptiune pentru adunarea celor 5,000,000 de dolarii necesarii pentru organizarea espositiunii. Lucrul cel mai ciudat este, ca această comisiune are de gând se transporte la New-Jork toate zidirile ce mai stau încă în Philadelphia de când cu espositiunea de aici din 1874, pentru a fi folosite pentru noua espositiune... Lucrul sună ce e dreptu cam americanu. „G. T.“

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei vacante gr. orient. din *Giul'a-germana* în Protopopiatulu Chisineului se escrie concursu cu terminu de alegere **pe 22 Martie a. c.**

Emolumintele sunt următoarele:

1. 20 jugere pamentu aratoriu.
2. Birulu preotiescu dela 160 de case parte în naturale parte în bani.
3. Stólele îndatinat.
4. Cuartiru liberu.
5. 20 fl. v. a. pentru lemne.

Tóte aceste venituri la olalta computate dau la anu sum'a totală 600 fl. v. a. Se observă ca alegandulu preotu va fi îndatoratu ca-conformu §-8 din Regulamentulu pentru parohii-intr'unu anu de dile se împarta în jumătate toate beneficiile parohiali cu veduv'a și orfanulu remasu de parochulu defunctu.

Recurentii sunt avisati ca recursurile instruite conformu statutului și proveđiute cu testimoniu despre absolvirea a lor 8 clase gimnasiali, până la 22 Martie se le substérna la Dlu Protopopu tractualu Petru Chirilescu în Chitighazu (Kétegyháza); éra până la terminulu defiptu pentru alegere se se prezenteze la biserica pentru a-si areta desteritatea în cantari și oratorie.

Datu din siedinti'a com. parochialu gr. orient. din *Giul'a-germana* la 10 Febrnarie 1881.

În contielegere cu mine: **Petru Chirilescu** m. p. protopres.

Pentru îndeplinirea postulu invetiatorescu din comuna *Fereghadiu* (Féregház) inspectoratulu Vinga se deschide concursu cu terminu **pe 15 Martie** (a 3-a duminica din paresimi) în care di va fi si alegerea

Emolumintele împreunate cu acestu postu sunt: 1. în bani gata 176 fl. 80 cr. 2. pentru conferintie 10 fl. 3-a pentru scripturistica 10 fl. a 4. în naturale 60 chible de grâu, a 5. în lemne 8 stangeni. a 6. în pamentu aratoriu 4 jugere, și a 7. cortelu liberu cu 2 chilii și gradina intravilana cu 800 □.

Alesulu invetiatoriu va fi îndatoratu se deemeritului invetiatoriu Petru Demitrieviciu 1/4 parte din positiile 1. 4. 5. și 6.

Pentru scóla (sala de invetiamentu) sunt chilinu 4. stangeni de lemne.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt pottiti recursurile instruite conformu statutului organicu și adresate comitetului parochialu din *Fereghadiu* — ale substerne până la terminulu alegerii subscrifului

inspectoru în Vinga (Temesmegye) și totu odata ase presenta în atare duminica ori serbatoare în biserica din *Féregyház* pentru asi areta desteritatea în cantu.

Fereghadiu la 11 februarie 1881

Comitetulu parochialu

În contielegere cu mine: **Antoniu Teodorescu** m. p. insp. sc.

Conformu decisului Veneratului consistoriu diecesanu de dto. 7/8 a. t. Nro. 290. S. se escrie prin această concursu pentru statiunea invetiatoresca din Comuna *Ghermanu*, proteratulu Versietinului cu terminu de alegere **pe 15. Martie st. vechiu a. c.**

Emolumintele sunt: plata ficsa 300 fl. v. a. și anume 275 fl. v. a. dela comuna și 25 fl. dela casa diecesana ca ajutoriu, 10 fl. pentru cercetarea conferintieloru, 5 fl. pentru scripturistica, 3 jugere de pamentu aratoriu, 2 orgii de lemne și 2 orgii pentru persón'a invetiatorului, sal'a de invetiamentu o încaldiesce comun'a.

Doritorii de a ocupa această statiune sunt avisati a-si tremite recursurile lor instruite în sensulu statutului org. bisericescu Domnului protopresbiteru Ioane Popoviciu Mercin'a per *Varadia*.

Ghermanu în 2/2 1881

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu Domnulu protopresbiteru tractualu.

Pentru deplinirea statiunei vacante invetiatoresci din *Lunca-Hotaru*, se escrie concursu, cu terminu de alegere **pe 3. Martie v. a. c.**

Emolumintele sunt, a) 90 fl. în bani, b) 7 cubule de bucate, c) 6 orgii de lemne, și d). cuartiru cu gradina.

Recursurile ajustate cu documintele necesarie se-se tramita Dlu protopopu alu Beiusului Vasiliu Papp până la terminulu indicatu.

Lunca în 6/18 febr. 1881.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Vasiliu Papp** m. p. prot. insp. scol.

În urmarea decisului consist. din 17 Oct. a. c. Nr. 429 se deschide de nou concursu pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scóla gr. or. din *Sudrias-Jupani* în protopresviteratulu Fagetului, — **cu terminu de o luna dela prim'a publicare**, observandu-se totdeodata, ca recursurile, care vor încurge după acestu terminu nu se vor lua în consideratiune.

Emolumintele împreunate cu acestu postu sunt: Salariulu anualu de 300 fl. v. a. 32 de metri cub. de lemne, cortelu liberu, folosirea unei gradini de unu jugeru și a doué jugere estravilane de aratu.

Competintii la acestu postu au se-si trimita petitiile instruite cu documintele recerute în intiellesulu statutului organicu la comisarinlu consistorialu Titu Hatieg advocatu în Lugosiu.

Sudrias-Jupani în 16 Noemvrie 1880.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Titu Hatieg** m. p. comis. consist.